

Palju sina päevas liigud?

Tänapäeval on inimese füüsiline koormus tunduvalt vähenenud. Mugav on klõbistada arvuti- ja mobiilnuppe. Hommikune tipp tund gümnaasiumi juures on kujunenud „autode paraadiks“. Teadlased on teinud kindlaks, et inimene peaks päevas tegema 10 000 sammu või vähemalt pool tundi liikuma. Korrusmajades soovatakse trepist kõndida ja linnas töölt koju minnes paar

peatust varem bussist väljuda. Kindlasti on oluline liikumise kiirus. Kõndida tuleks tempokalt, sest sellisel juhul saab süda vajaliku koormuse kätte. Tervise seisukohalt oleks veelgi parem, kui me igapäevaselt leiaksime aega tervisesportiga tegelemiseks. Kui selleks on tõsine kavatsus, on soovitatav eelnevalt oma tervist kontrollida pere- või spordiarsti juures.

2014. aasta on kuulutatud liikumis-aastaks ja 14.–20. aprillini toimunud südamenädalal pani oma läbitud kilomeetrid kolmes kontrollpunktis kirja 171 inimest. Lisaks sellele toimus tervisematk lasteaias ja samme loeti gümnaasiumis. Parema arstirohi sinu südamele on igapäevane liikumine!

Leo Liiber

Foto: Katrin Kivistik

Karksi-Nuia Lasteaia lapsed koos vanematega südamenädala matkal.

Kodanikeühenduste ümarlaud 10

Viimane valla kodanikeühenduste esindajate kokkusaamine Karksi külamajas oli tavalisest pidulikum – käesoleva aasta märtsis möödus 10 aastat ümarlaua asutamisest. Ümarlaua eesmärgiks on seltside omavaheline side ja koostöö, info edastamine, koolituste korraldamine, koostöö kohaliku omavalitsuse ja mittetulundussektori vahel. Ettevõtmise algatajaks olid Helve Joon ja Anne Kaljumäe Karksi Kultuuriseltsist, abiks Balti-Ameerika Partnerlusprogrammide kirjutatud projekt. Läbi kümne aasta on ümarlaua kokkusaamised toimunud vähemalt neli korda aastas. Laienes toetatavate fondide nimekiri: Kohaliku omaalgatuse programm, Hasartmängumaksu Nõukogu, Kodanikeühiskonna Sihtkapital – neile kirjutati projekte ja õpetati seda ka teistele. Tegevuse käivitamist ja sisulist külge aitasid täita Kodukandi liikumise juht Kaja Kaur ja Viljandimaa Arenduskeskuse kodanikeühenduste konsultant Kristi Lõhmus.

Karksi valla ühendused on läbinud arengutee, sest kogukondade vajadused muutuvad. Aastatel 2008–2011 loodi 10 uut ühendust, mis oma eesmärgidelt on eelmistest pisut erinevad. Need on seotud mõne erialaga ja kitsama suunitlusega nagu keraamika, loodus, rahvatantsijatele riiete muretsemine, uued noorte tegevused jms. Käesoleval aastal on Karksi vallas registreeritud 42 vabariikset ühendust, neist on küllades tegutsevad 16. Karksi-Nuia linnas 5, ülevallalisi 7, spordiorganisatsioone 9, kirikuid 3, sihtasutusi 2. Nimekiri on saadaval valla kodulehel ja seda täpsustatakse kord aastas.

Vabariiksete toovad valda projektide kaudu raha ja loovad oma tegevusega uusi väärtusi. Perioodil 2009–2013 on nad ellu viinud Euroopa Liidu ja siseriiklike programmide toetustega investeringuprojekte üle 400 000 euro ja kogukonnaarenduslikke projekte ligi

Kodanikeühenduste ümarlaud – kümme aastat ühise eesmärgi nimel.

300 000 euro ulatuses.

Läbi kultuurharidusliku tegevuse ja koostöövõrgustiku muudavad ühendid oma kogukonnas elu täisväärtuslikumaks. Mitmed seltside poolt läbiviidud üritused on saanud traditsioonilisteks. Nimetagem siin kodanikupäeva koos tublimate vallakodanike tunnustamisega, külapäevi, meefestivali, eakate päeva ning õppekursioonide korraldamist. Märkimist väärib hea koostöö külamajade, kultuurikeskuse ja Karksi valla vahel.

Kuigi projektitoetustega kaetakse ettevõtmiste otsesed kulud, siis suur osa tegevusest on vabatahtlik tasuta töö inimestelt, kellele on oluline oma kodukohta elamisväärsus.

Juubelikoosolekust võtsid külalistena osa Viljandimaa Arenduskeskuse konsultant Jaanika Toome, Kodukant Viljandimaa juhatuse liige Anneli Päsing ja Karksi Vallavolikogu aseesimees Tarmo Simson. Ümarlaul osalejad tänasid Karksi Kultuuriseltsi aastatetaguse algatuse ja selle vedamise eest ning

toonitasid kodanikeühenduste esindajate kokkusaamiste jätkuvat vajadust. Samas oodatakse valla juhtorganite poolt suuremat huvi kolmanda sektori tegevuse vastu.

Saida Lokk

Hilda Siht 95

Foto: Enn Sarv

Hilda Siht.

13. aprillil täitis Tuhalaane elanik Hilda Siht 95 eluaastat. Kui küsisin, kuidas läheb ja kuidas tervis on, vastas Hilda, et pole häda midagi. Kordagi pole kuulnud teda kurtmas. Imetlusväärne. Praegugi veel väga hea mälu Hilda võib Tuhalaane ajaloo juustada tunde. Tema pajatused haaravad sind endasse nii, et kaob ajataju. Jutte räägib ta temale omase huumoriga.

Hilda sündis Pahuveres külas. Elutee tõi teda Tuhalaande ja nii on ta siin eluaeg elanud. Saatus on tal olnud karm. Sõjas kadus abikaasa ja isa küüditati seitsmeks aastaks Siberisse. 25 aastat töötas Hilda Tuhalaane apteegis ning 20 aastat Tuhalaane koolis. Tal on alles palju aukirju eeskujuliku töö eest. Teenitud vanaduspuhkusele läks ta alles 75aastaselt.

Kogu küla nimel soovime Hildale head tervist, vastupidavust ja huumorimeelt veel pikkadeks aastateks.

Enn Sarv
Tuhalaane külavanem

Suure kultuurisuve ootuses

Tänavu on erakordselt tihe suvi kultuurirahvale. Toimub arvukalt üle-eestilisi, maakondlikke, ülemulgimaalisi ja vallasiseid sündmusi, kuhu kultuurikeskuse isetegevuskollektiivid ennast registreerinud on. Tulemas on Põlva-, Võru-, Valga- ja Viljandimaa ühine memme-taadi suvepidu. Kõik osalised on oodatud pika talve jooksul õpitut näitama uuele lauluväljakule Viljandis. Sealsamas osaleme maakonna laulu- ja tantsupeol. Oleme võtnud südameasjaks olla rohkearvuliselt esindatud III Mulgipeol lauljate, tantsijate ning pillimängijate ridades. Pidulooma toimub Tarvastu vallas Suislepas.

Terve hooaeg on tantsurühmad Mari, Krööt, Sõlesepad ja Tantsurõõm ning naiskoor Maimu õppinud ja viimistlenud XXVI laulu- ja XIX tantsupeo „Aja puudutus. Puudutuse aeg“ repertuaari. Ikka selle nimel, et ühineda tuhandete lauljate ja tantsijatega 4.–6. juunil laulukaare all ja Kalevi Keskstaadionil. Oleme pühendunud ja valmis andma oma panust peo kordaminekuks ja traditsioonide jätkumiseks.

11.–13. juulini toimuvad Karksi Ordu linnuses Karksi valla kodukandipäevad. Anname varakult teada, et valla rahvas oskaks suveplaane teha. Sel ajal toimub arvukalt kontserte. Tuleb Singer Vinger – eesti proge rocki sugemetega punk rock-bänd, mille juht on Hardi Volmer. Esinema on oodatud maikuus oma esimest plaati tutvustav Viljandi rõhututult rõõmsameelne reggae bänd Angus. Ausaid lugusid ning kaunist aega uute ja vanade laulude seltsis pakub Marek Sadam. Karksi Peetri kirikus antakse programmi Muusika maale toetusel vokaalmuusikakontsert, kus a capella esitatakse rahvalaulutöötusi. Toimuvad kontserdid Karksi valla isetegevuslastelt ja muusikaline etendus „Võlukirves“ ansambli Pool kuus. Lisaks toimuvad traditsiooniline Ordu linnuse laul ja VII Karksi Ordumeistri valimised.

Ootame vallaharva poolseid mõtteid ja ideid ning aktiivset kaasalöömist. Jälgige reklaami!

Kai Kannistu

Loeng Tuhalaane ajaloo

18. aprillil kogunes Tuhalaane külamaja hulk inimesi, et kuulata ajalooühenduse ja kaitseliitlase Heino Varese ülevaadet Tuhalaane ajaloo kohta ning vaadata pildimaterjali. Ise ta nimetab ennast küll hobiajaloolaseks, kuid kui kuulata teda fakte ja kuupäevi pillamas kui varrukast, siis tundub, et see ei ole hobi, vaid süvenev lähenemine. Kuulajatel oli palju äratundmisrõõmu ja kommenteerimist, mis kunagi oli Tuhalaanes olnud, mis nüüd on kadunud ja mis juurde tekkinud. Vaadata sai fotosid vanadest majadest, inimestest, kirikust ja kiriku

laulukoori liikmetest, koolimajast, kooliõpilastest jne.

Lõpus vaatasime filmi Tarvastu vallas Ennuksemäel asuvast metsavendade punkrist, mille punavägi ümber piiras ja hävitas. Hukkus palju metsavendi. Praegu on see punker taastatud ja inimestele uudistamiseks avatud.

Täna kohalolnute nimel Heinot. Materjali lisandumisel kindlasti kordame üritust.

Enn Sarv
Tuhalaane külavanem

Foto: Enn Sarv

Kohale oli tulnud igas vanuses huvilisi.

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

17. aprilli istungil

Võtsid osa: Kerti Einstein, Monika Erre-line, Jüri Bert, Liidia Klaas, Kati Kuusk, Leo Liiber, Heino Luik, Ain Peensoo, Anu Rebane, Enn Sarv, Raimo Sarv, Tarmo Simson, Andi Sömmer, Siret Vene, puudus Kert Varik.

- Otsustati lugeda Karksi Vallavolikogu 21.06.2006. a määrusega nr 17 kehtestatud Karksi valla üldplaneering kehtivaks ja jätkata Karksi valla üldplaneeringu elluviimist vastavalt selles kirjeldatule ning kinnitada planeeringu ülevaatamise tulemused.

- Otsustati delegerida kohaliku omavalitsuse pädevusse antud koha-aadressi määramise ülesannete täitmine Karksi Vallavalitsusele.

- Suurendati 1. maist 2014. a August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi töötajate koosseisu remondimeistri 1,0 ametikoha võrra, kelle tööülesanneteks on gümnaasiumi, lasteaia, noortekeskuse hoonete ning rajatiste remontimine ja gümnaasiumi staadioni ala korrashoidmine.

- Muudeti Karksi Vallahoolduse põhimääruse paragrahvi 1 lõiget 1 ja paragrahvi 2 lõiget 1.
- Anti luba August Kitzbergi nimelisele Gümnaasiumile varaliste kohustuste võtmiseks seoses 17 arvuti kasutusrendile võtmisega 48 kuuks kogumaksumusega kuni 10 400 eurot.

- Arutati I lugemisel Karksi vallavara valitsemise korra ja hankekorra eelnõusid ning suunati II lugemisele.

- Kehtestati huvide deklaratsiooni esitamise kohustus Karksi Vallavalitsuse ametnikele, Karksi Vallavalitsuse hallatavate asutuste juhtidele ning AS Iivakivi juhatuse ja nõukogu liikmetele.

- Pandi korruptsioonivastase seaduse paragrahvi 15 lõikes 2 nimetatud komisjoni ülesanded vallavolikogu revisjonikomisjonile, kellel on õigus kontrollida ametiisikute poolt esitatud deklaratsioone.

- Moodustati Euroopa Parlamendi valimisteks 9-liikmeline jaoskonnakomisjon. Jaoskonnakomisjoni esimeheks nimetati Inge Dobrus ja liikmeteks Ülle Adamson, Inge Allik-Hendrik, Aleksander Dobrus, Lehte Evert, Liivi Loi, Maie Mooses, Maire Torim, Elerin Övөл ning asendusliikmeteks Kersti Saks, Pille Muska.

KARKSI VALLAVALITSUSES

31. märtsi istungil

Võtsid osa: Are Jänes, Katrin Kivistik, Arvo Maling, Taimo Tugi ja vallasekretär Inge Dobrus. Puudus Alli Laande.

- Määrati Mäeküla külas, Lilleluse katastriüksuse jagamisel moodustunud katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Lilleluse (pindala 20,38 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa ja Trakshipõllu (pindala 28,12 ha) – sihtotstarve maatulundusmaa.

- Otsustati sõlmida MTÜga Pillerball avaliku kasutamise leping Karksi külas asuva Karksi pargi kinnistust 1200 m² suuruse maa-ala tasuta kasutamiseks piirdeaiaa väikelaste mänguväljaku rajamiseks kuni 30. aprillini 2020. aastani.

- Määrati projekteerimistingimused Karksi pargi kinnistule Karksi külas rajatise „Väikelaste mänguväljak koos piirdega“ ehitusprojekti koostamiseks ja Karksi kiriku ärimaa kinnistul mahutipargi ja tanklasaare rekonstrueerimisprojekti koostamiseks Karksi külas.

- Väljastati ehitusluba üksikelamu püstitamiseks Saviaru kinnistule Morna külas ja rajatise „Väikelaste mänguväljak koos piirdega“ püstitamiseks Karksi pargi kinnistule Karksi külas.

- Anti välja kasutusluba August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi spordikompleksi ventilatsioonüsteemile Kooli tn 1 kinnistul Karksi-Nuias ja Vana-Virite kinnistule püstitatud abihoonete ja majapidamise abihoonete Sudiste külas.

Hajaasustuse programm

Programmi kaudu saavad hajaasustusega maapiirkondades elavad lastega pered taotleda toetust veesüsteemide, kanalisatsioonüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks programmis ettenähtud tingimustel. Prog-

- Kooskõlastati puurkaevu asukohad Vana-Virite kinnistul Sudiste külas ja Saviku kinnistul Karksi külas.

- Vabastati ametist Karksi-Nuia Noortekeskuse juhataja Eneli Pöder 14. aprillil 2014. a seoses töötajapoolse töölepingu ülesütleemisega.

- Kuulutati välja konkurss Karksi-Nuia Noortekeskuse juhataja ametikoha täitmiseks. Konkursiteade otsustati avaldada ajalehes Sakala ning Karksi valla veebilehel www.karksi.ee. Avalduste esitamise tähtpäevaks määrati 27. aprill.

- Anti Karksi-Nuia Spordikoolile luba järgmistele üritustele korraldamiseks: Viljandimaa meistrivõistlused maanteejooksus 12. aprillil algusega kell 12, TV10 olümpiastarti finaali võistlus gümnaasiumi staadionil 11. ja 12. juunil algusega kell 12, Jaanijooks ümber Karksi-Nuia paisjärve 23. juunil algusega kell 16, jalgrattamatk Karksi-Nuia-Ruhja (Balti keti 25. aastapäev) 24. augustil algusega kell 11.

7. aprilli istungil

Võtsid osa: Are Jänes, Katrin Kivistik, Alli Laande, Arvo Maling, Taimo Tugi ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Anti Meelis Kernile luba kevadlaada korraldamiseks Karksi Valla Kultuurikeskuse ümbruses 12. aprillil kella 9.00 kuni 16.00.

14. aprilli istungil

Võtsid osa: Are Jänes, Katrin Kivistik, Alli Laande, Arvo Maling, Taimo Tugi ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Otsustati viia läbi lühthange „Ainja – Bensiinijaama ehitustööd“ ja kinnitati hankedokumendid.

- Eraldati Auto-Motoklubi Ligur Racingule 2000 eurot Eesti meistrivõistluste ja 6 Euroopa meistrivõistluste etapil osalemiseks 2014. aastal.

- Eraldati MTÜ-le Karksi Sport 450 eurot Karksi valla esindamiseks Viljandi maakonna meistrivõistlustel korvpallis 30. november 2013 – 30. aprill 2014. a.

- Eraldati MTÜ-le Karksi Tehnikaspordiklubi 2000 eurot EMV motokrossi ja Balti meistrivõistluste korraldamiseks Ainjas 7.–8. juunil.

- Eraldati Spordiklubile Ratta Agentuur 300 eurot Eesti Rahva Velotuuri I etapi korraldamiseks.

- Eraldati Karksi Lastekaitse Seltsile Muumitroll 400 eurot Laste Ainja Krossirajal maastikurajakrossi korraldamiseks 31. augustil 2014. a.

- Väljastati ehitusluba üksikelamu rekonstrueerimiseks Metsavahi kinnistul Pärsi külas.
- Kinnitati Katrin Sepp Karksi Vallahoolduse juhatajaks.

21. aprilli istungil

Võtsid osa: Are Jänes, Katrin Kivistik, Alli Laande, Arvo Maling, Taimo Tugi ja vallasekretär Inge Dobrus.

- Arutati I lugemisel Karksi valla 2014. aasta I lisaeelarvet.

- Määrati toimetulekutoetus 23 taotlejale kokku summas 3394,97 eurot ja ühekordne sotsiaaltoetus 23 abivajajale kokku summas 4230 eurot. Õppekäigu toetus määrati 3 lapsele ja vajaduspõhine peretoetus määrati 21 isikule.

- Eraldati reservfondist 2311 eurot Karksi valla alustava ettevõtluse toetamise stardiabi eraldamiseks.

- Eraldati HiClean Expert OÜ-le 1211 eurot alustava ettevõtja toetust, mida toetuse saaja on kohustatud kasutama seadmete soetamiseks vastavalt esitatud äriplaanile.

- Eraldati Naksid Mulgid OÜ-le 1100 eurot alustava ettevõtja toetust, mida toetuse saaja on kohustatud kasutama seadmete soetamiseks vastavalt esitatud äriplaanile.

- Määrati projekteerimistingimused Löve kinnistule masinakuuri ehitusprojekti koostamiseks Pärsi külas.
- Anti Karksi Valla Kultuurikeskusele luba korraldada järgmised üritused: Kitzbergi mäe jooks ja Jüriöö jooks Karksi-Nuias 23. aprillil, Ruhja päev Karksi-Nuias 17. mail.

rammi rakendatakse aastatel 2013–2014.

Viljandimaa 2014. a hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtmise periood on 05.05.2014–15.08.2014.

Lisainfo: <http://www.karksi.ee/?pg=130>, <http://viljandi.maavalitsus.ee/>

Maikuu viimasel pühapäeval valib Eesti Euroopa Parlamenti

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad Eestis 25. mail. Kümme aastat Euroopa Liitu kuulunud Eesti kodanikud valivad kolmandat korda need kuus saadikut, kes järgneval viiel aastal Eesti sõnumi Euroopasse viivad.

Euroopa Parlamendi valimiste suurim muutus võrreldes viie aasta taguse ajaga on avatud nimekirjade taaskasutusevõtt. Teisisõnu, valija annab hääle talle meelepärastele kandidaadile. Kui kandidaadi erakond kogub üldkokkuvõttes samuti nii palju hääli, et nad saavad oma esindaja Euroopasse läkitada, saab mandaadi just see kandidaat, kes kogus kõige enam hääli. Vahet ei ole, kas ta on asetatud parteisiselt nimekirjas esimesele või 12. positsioonile.

Palju on tuntud huvi ka selle vastu, mis saab siis, kui enim hääli kogunud kandidaat loobub oma kohast – kas siis lähevad hääled kaotsi? Lühike vastus on, et ei lähe, sest mandaadi saab sellest nimekirjast hääle arvult järgmine kandidaat.

Üksikkandidaadid on Euroopa Parlamendi valimistel justkui ühe kandidaadiga

erakonnad, kes võistlevad hääle eest kõrvu erakondadega. Näiteks võiks tuua 2009. aasta valimised, kus Indrek Tarand oleks võinud hääle arvu järgi veel teisegi mandaadi saada, kuid üksikkandidaadina ei olnud tal mõistagi võimalik kedagi kaasa võtta. Samuti ei saa üksikkandidaati endale määrata asendusliiget. Kui üksikkandidaati loobub, saab koha esimesena mandaadist ilma jäänud erakond või üksikkandidaat.

Hääletada saavad Euroopa Parlamendi valimistel Eesti kodanikud ja ka kõik Eestis elavad teiste Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud.

Euroopa Parlamendi valimised toimuvad maikuu viimasel pühapäeval. Võrreldes eelmiste korradega on valimispäev nihutatud varasemaks. Hääletaja jaoks on see mugavam, puhkused ei ole veel alanud, tööine ja asine mõtteviis paneb tegutsema ja kaasa mõtlema.

Neile, kes aga siiski valimiste pühapäeval jaoskonda minna ei saa, on pakkuda mitmeid teisi võimalusi oma eelistuse väljendamiseks.

Kaitseväe suurõppus Kevadtorm toimub Lõuna-Eestis 5.–23. mail

Tänavune Kevadtorm on läbi aastate suurim – sellele osaleb kokku ligi 6000 kaitsevälalast Eestist ja liitlasriikidest, samuti kaitsepolitsei ja reservväelased.

Traditsiooniliselt on Kevadtorm eelmise aasta suvel ja sügisel teenistust alustanud ajateenijate lõpuksam, kus pannakse proovile sõdurite ja allüksuste koostööoskus, samuti kontrollitakse õppusel staapide ja ülemate juhtimisoskusi. Ajateenijatele teeb vastutegevust rahvusvaheline üksus, mida juhib elukutselistest kaitsevälalastest koosnev Scouts-pataljon. Kevadtorm on aasta-aastalt aina rahvusvahelisem – sel korral jõuavad Lõuna-Eesti metsadesse lahingut pidama jalaväekompanii Ühendkuningriigi, luurerühm Leedust, jalaväekompanii ja pioneerüksus Lätist, õhutorjajad Belgias ja rühmajagu Ameerika Ühendriikide sõjaväelasi. Lisaks neile on Eestisse oodata Poola hävituslennukeid. Osa liitlaste üksuste osavõtt alles otsustatakse.

Õppust juhib kaitseväge peastaap, mis peab olema valmis Eesti kaitsmist juhtima samaaegselt maa-, õhu- ja mereoperatsioonidega ka sõja korral. Kevadtorm pole

ainult maaväe õppus, vaid selles osalevad kõik väeligid.

Kevadtormil osaleb ka üle tuhande reservväelase, kelle jaoks on see nädala või kahe pikkune reservõppekogunemine. Algav Kevadtorm on ka ettevalmistus järgmisel aastal korraldatavale läbi aegade suurimale kaitseväge õppusele Siil 2015.

Õppus hõlmab viit maakonda

Õppus Kevadtorm hõlmab tänavu Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakondi. Viimati toimusid sarnased manöövrid seal 2005. ja 2011. aastal. Kõikjal eespool nimetatud maakondades siiski otsest lahingut ei näe. Peamine lahingutegevus toimub Valgemaal ning seal paikneb ka enamik õppusest osa võtvaid kaitsevälalasi, teistes maakondades paiknevad pigem erinevad tagala- ja toetusüksused.

Kohalikul elanikul peaksid tavapärasest hoolsamad olema, sest liitlust on rohkem. Loodame mõistvale suhtumisele, sest paratamatult tolmuvad teed liikluse tihenedes rohkem, vihmaste ilmade korral võivad väiksemad teed muutuda poriseks. Tasub jälgida ka meediat, sest seal antakse infot,

Kust algab probleemide lahendamine?

Inimese elu lahutamatuks ja paratamatuks koostisosaks on probleemid. Ühel tuleb neid elus rohkem, teisel vähem ette, kuid enamasti me püüame esilekerkivatele ülesannetele, murettekitavatele olukordadele, konfliktidele lahendust leida, vahel ka passiivse vaataja, ootaja rolli jääda. Mõnikord võib ka juhtuda, et kaaslased tajuvad meie probleemi, kuid me ise mitte.

Edukaks probleemide lahendamiseks ja toimetulekuks nendega on kõigepealt vaja olukorda põhjalikult uurida ja mitmekülgset teadvustada esilekerkinud probleem. Seda teostada ei olegi nii lihtne. Praktika on näidanud, et paljudel juhtudel püütakse ebameeldivat infot, situatsiooni, mis muudab meid ärevaks, mitte tähele panna, või hakatakse otsima mitmesuguseid põhjendusi, õigustusi, mis päästaksid selle probleemiga tegelemisest. Psühholoogias on seda teemat uuritud juba kaua aega ja on teada, et kõike seda teeme esmajoones selleks, et oma mina-tunnet, psüühikat säästa. Eneselegi märkamatu, alateadlikult, olles käivitanud ego-kaitsemehhanismid, me ei taju enam probleemi täies ulatuses ja arusaam ümbritsevast muutub teatud määral moonutatuks. Tavaliselt, kui inimesele teatatakse mingi ebameeldiv uudis, mis pole kooskõlas tema seniste hoiakute ja teadmistega, võib ta hakata alateadlikult, eneselegi märkamatu ratsiooniseerimise – leidma eneseõigustusi, mis aitaksid säilitada tema olemasolevat kogemust, teadmist või hoopiski eitada kuuldot. Näiteks kui töötaval inimesel on raskusi tööülesannete täitmisega või õpi-

hajaasustuse-programm, <http://www.eas.ee/et/avalikule-ja-mittetulundussektorile/avalike-teenuste-arendamine/hajaasustuse-programm/taotlejale>.

Tõnis Laurik

Kümme päeva enne valimispäeva ehk 15. maist algab elektrooniline hääletamine, mis kestab 21. maini. Samal ajal saab juba oma hääle anda ka jaoskondades – 15.–18. maini toimub hääletamine maakonnakeskustes ning 19.–21. maini on avatud kõik jaoskonnad. Valimispäeval saab hääletada vaid oma jaoskonnas ning hääletamiskasti tellida ka koju.

Euroopa Liit oma 28 liikmesriigiga on kirju organisatsioon. Kui Eestis saab kandideerida alates 21. eluaastast, siis näiteks Austrias ja Prantsusmaal tohib kandideerida 18aastane, Itaalias ja Kreekas alles 25aastane ELi kodanik. Eestis valimiskünnis puudub, kuid pooltes ELi riikides on see olemas, jäädes 1,8% ja 5% vahele. Belgias, Kreekas, Küprosel ja Luksemburgis on hääletamine kohustuslik. Ja isegi valimispäevad on erinevad – hollandlased ja ühendkuningriigi elanikud saavad oma valiku teha juba 22. mail. Meie valimispäev on pühapäev, 25. mai!

Alo Heinsalu

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

kus on oodata suuremaid õppelahinguid. Lisaks harjutab kaitseväge erinevates paikades läbi ka valjuhääldite abil inimeste teavitamist ja vastase tegevuse häirimist. Kui te jääte lahingute lähedale, siis on mõistlik kinni panna loomad, kes kardavad paukpadrunite müra.

Maakasutusest

Õppuse meeskond teavitab maaomanikke, kelle maad pikemaajaliselt kasutatakse: näiteks vägede majutusladad, kus sõdurid telgid püsti panevad ja ühes kohas mitu päeva peatuvad. Kui juhtubki, et kaitsevälalased kogemata kasutavad eramaad loata, siis palume mõistvat suhtumist. Igal juhul lubame, et kasutame maad heapere-mehelikult ja tehtud kahju teeme ka korda. Ning kindlasti ei kasuta kaitseväge õppuse pidamiseks haritud põllumaad. Üldiselt on maaomanikud, kellega oleme siiani suhelnud, olnud vastutulelikud. Kui maaomanikul on mure, et tema käest ei ole maakasutustuba küsitud ja tal on pretensioone, siis võtke kindlasti ühendust telefonil **717 1085** või e-posti teel kevadtorm@mil.ee.

Hendrik Reimand

perekonnas ja mitmesugustes gruppides.

Eitust, mis tähendab ebameeldivate tõsi-asjade olemasolu eitamist, peetakse niisama vanaks kui valugi. Eituse domineerimise korral on inimene lihtsalt vastuvõtmatu ebameeldivate faktide suhtes, mis riivavad tema eneseteadvust. Eitamine on kahtlemata seotud valikulise tähelepanuga ja see muudab meie taju ümbritseva suhtes.

Ego-kaitseid on palju rohkem, väga erinevatel tasanditel, kuid kasulik oleks, kui me kõik oleksime teadlikud vähemalt paari olulisema ego-kaitsemehhanismi – eituse ja ratsiooniseerimise (eneseõigustuse) suhtes. See aitab paremini aru saada iseendast ja kaaslastest. Algab ju ka ebameeldiva, murettekitava olukorra lahendamine just probleemi täielikust teadvustamisest ja selle tunnistamisest, mitte aga eitamisest ja psühholoogiline teadlikkuse kasv selles osas aitab kaasa paljude probleemide lahendamisele ja nendega toimetulekule.

Maria Teiverlaur

psühholoog, PhD

Märtsikuu tegemised lasteaias

Märtsikuu lasteaias oli huvitav ja tegude-rohke. Toimus teatrinädal, millest võtsid osa kõik rühmad ja ka täiskasvanud. Teatrinädala eestvedajaks oli Jänkude rühm koos Annika, Triinu ja Valliga. Etendusele pääsemiseks oli vaja osta pilet, mille hinnaks oli üks plakk. Igal hommikul esitas üks rühm põneva lavastuse. Viimasena esinesid lasteaiatöötajad etendusega „Läbitantsitud ballikingad“. Kõik tundsid rõõmu toredast teatrinädalast.

Lasteaia traditsioonilisel rahvamuusikapäeval käis lastel külas ansambel „Lus-

tipill“. Muusikut tutvustasid pille ning mängisid lõbusaid ja meeleolukaid lugusid. Lapsed laulsid rõõmsalt kaasa. Kontsert lõppes lauluga „Kodukoht Karksi“, mille sõnad olid kõikidel peas. Aitäh „Lustipillile“!

Märtsikuu viimasel päeval olid Mõmmide rühma oodatud kõik lapsevanemad, et koos lastega õppida ja meisterdada. Õpetajad Kaja ja Maie olid selleks ette valmistanud mitu tegevust. Esmalt toimus tutvusring, kus kõik ütlesid oma nime, miilal on tema sünnipäev ja kus ta elab. Järgnes mäng *järg lk 4*

Jaan Kolberg: Ootan noortega filmimist elevusega

Režissöör Jaan Kolberg kohtus aprilli keskel August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi õpilastega, kes teevad kaasa tema valmivas dokumentaalfilms Eesti Vabariigi riigivanematest.

Jaan Kolberg, olete teinud nii mängufilme kui dokumentalistikat. Kummale kuulub teie süda? Kas saab üldse üht teisele eelistada?

Üht tõesti ei saa teisele eelistada, kummalgi on oma võlu. Moskvas omandatud hariduselt olen mängufilmi režissöör. Pikka aega ma ei teinud üldse filme. Nüüd olen jäänud kuidagi dokumentalistika rea peale, kuna üks film sünnib teistest ja nii edasi. Plaanin siiski mängufilmi juurde tagasi tulla.

Õpilastega kohtumisel mainisite, et filmi saab õnnestunuks pidada siis, kui nais- tel on peale selle vaatamist pisar silmas. Kuidas saavutada dokumentaalfilmis, et autori hoiak poleks liiga pealetükkiv? Ehk siis kuidas säilitada objektiivsust nii, et film poleks kiretu faktide jada.

Piiskop Andres Pöder, kellest ma filmi tein, ütles mulle, et sina ei saa kuulsaks selles elus, vaid pärast surma. Praegu saab tuntuks koguda odavate asjadega. Kui me vaatame tagasi dokumentaalfilmile Arnold Okasmaast või „Vali kord!“, siis need lähevad hästi peale: sa võtad poliitilise partei või õnnetu inimese ja lihtsalt mõnitad nad labaselt läbi. Nii võib toimida see, kellele on antud vastav oskus ja tahtmine ning kellele eetilised piirid seda lubavad. Minu piirid lähevad mujalt. Minu jaoks on kunsti eesmärk pakkuda kõrgemaid elamusi või siis väärtuslikumat informatsiooni. Ma arvan, et need asjad on nii, nagu Jumal on igapäevale andnud ja seda ei saa õppida – see kas on või ei ole. Nii, et ma ei ole nende asjade peale teadlikult mõelnud.

Praegu on poliitiliselt ärevad ajad. Juba mõnda aega tagasi hakati rääkima, et Eesti vajaks head propagandafilmi. Kuidas teie suhtute riigi poolt tellitud töösse?

Ma kohe ei oskagi kuidas suhtuda. Propagandafilmi ei pruugi head tulemust anda. Ma ise loodan, et ehk see, mida ma praegu ise teen, aitab rohkemgi. Minu viimased

filmid „Rahva vabadus“ ja „Kaks päeva augustis“, mis käsitlesid lähiminekuajaloolisi sündmusi, olid ses mõttes väga head filmid. Me küll näitasime neid palju, kuid mis puutub levise ja huvise nende vastu, siis see nüüd kuigi suur ei ole.

See on keeruline küsimus, et kuidas olulisi asju teadvustada, kuidas panna inimesi nende vastu huvi tundma. Ma ise loodan väga käesoleva eksperimendi peale, et teha koos noortega ja neid selle läbi panna kaasa mõtlema. Propagandasse aktsioonina ma ei usu, väärtuskasvatus peab olema loomulik protsess ja see ei jõua kunagi lõpuni.

Noored, kellega ma äsja kohtusin, on – tänu Jumalale – sündinud vabas Eestis, aga neil on vaja ära tunda, et vabadus ei ole midagi iseenesestmõistetavat. Nad peavad aduma, et see sõltub igast noorest eraldi ja kõigest koos.

Tulles riigivanematest rääkiva filmi juurde, siis miks just nemad?

Ausalt öeldes oli mul viimase filmi järel üpris kõrini ja arvasin, et ega ma rohkem enam ajaloolisi asju ei tee, aga läks teisiti. Alguses mul polnud selle teema suhtes tõmme, aga kui hakkasin mõtlema, et pooled neist meestest on Siberis nimetutes haudades ja pooled pidid minema eksili, siis ma mõistsin, et see on meie rahva saatuse. Kui hakata mõtlema neile faktidele, siis see on nii õudne! Tundsin, et pean midagi tegema. Meid toetab kodanikuühiskonna sihtkapital – mitte filmi valmimist, aga selle levitamist, vaatajani jõudmist. Sel ettevõtmisel on oma missioon.

Kuidas te leidsite tee meie noorteni?

Mul on kavas käia noorte juures 15 kohas üle Eesti, sealhulgas venelaste juures Narvas, et natuke aidata omalt poolt kaasa ka integratsioonile.

Eks muidugi mängis rolli see, kust riigivanemad pärit olid. Ma konsulteerisin ses osas Konstantin Pätsi muuseumist Trivimi Vellistega. See oli tema soovitus seostada Karksi-Nuia Ants Piibuga. Filmisin talvel Tuhalaanes toimunud Ants Piibu konverentsi, kus üks õpilane tegi ettekande ja sealt tekkis mõte helistada kooli ning leppida

Jaan Kolberg.

kokku kohtumine. Nüüd oleme jõudnud siis nii kaugele, et meil on stsenaarium valmis. **Kas teil pole selle eksperimendi puhul hirmu, et õpilaste ajalookäsitlus jääb sisse harjunult referaadi esituseks?**

Seda ma tahan kindlasti vältida, kuid hirmu mul küll ei ole. Vastupidi, ootan noortega võtteid elevusega. Olen noortega töötanud, lastestudiot teinud ja mul on noortes hästi suur usk.

Mul on meeles, et teie „Rummu Jüri“ mõned võtted on tehtud Karksis. On teil selle paigaga ka mingi isiklik seos?

Mäletan lapsepõlvest nii lossivaremeid kui ka mingeid koopaid. Mu ema oli ekskursioonijuht ja üks marsruut tuli mu kodulinnast Pärnust läbi Nuia ja Karksi Viljandisse. Meenub, kuidas ma ikka imestas, et kuidas saavad olla kaks suurt linna – tol ajal mulle tundusid mõlemad suurtena – nii lähestikku, et nii äge! Järve ääres oli alati peatus.

Küsitles
Katrin Johanson
AKG õpetaja

Koos on kergem

2. märtsil pandi Karksi vallas alus puuetega inimeste liikumisele. Selle eesmärk on parandada puuetega inimeste elukvaliteeti, toetada neid abistavaid isikuid ning anda rohkem infot seadusandlusest. Meie eesmärk ei ole maailma parandamine, vaid püüd seista abivajajate õiguste eest. Koos on ikka kergem kui ükski, lisaks saab mõtte- ja saatusekaaslastega koos käia ja nii tervise- kui muid muresid jagada.

Plaanis on ette võtta mitmeid üritusi: kutsuda külla spetsialiste, kes räägiksid tervisest, toitumisharjumustest ja teistest igapäevaelu puudutavatest teemadest, lisaks püüame korraldada väljasõite Eesti huvitavatesse paikadesse.

Majanduslikud võimalused on puuetega inimeste liikumisel väga piiratud, kuna oleme mittetulundusühing ja meie rahastamine käib ainult projektipõhiselt. Loodame lisaks projektidele ka sponsoritele, kes öla alla paneksid. Keegi pole õnnetuste eest kaitsnud, aga kui on olemas tugisüsteem, pole ükski raskus nii ületamatu, kui algul näib. „Jagatud mure on pool muret,“ ütleb rahvatarkuski.

Karksi Vallavalitsus on liikumise vastu olnud väga heatahtlik. Eriliselt tootsin välja selle, et saime kohaliku omavalitsuse juhtidega kokkuleppele kultuurikeskuse

Foto: erakogu

Puuetega inimeste liikumise asutamiskoosolekul said kokku nii abivajajad kui ka toetajad.

saali kasutamiseks renditasu maksmata. Nii on meil olemas koht, kus koos käia, pealegi on kultuurikeskusesse juurdepääs ka rattastooliga. Puuetega inimesi koondava algatuse juures on olnud meile väga suureks abiks Karksi valla sotsiaaltööspeetsialist Liivi Loi. Oleme talle ääretult tänulikud. Loodame, et meie liikumist märgatakse.

Järgmine puuetega inimeste koosolek toimub 21. mail kell 16.00 Karksi Valla Kultuurikeskuses sinises saalis. Tuberkuloosi ja kopsuhaiguste ennetamisest tuleb rääkima Aivi Sahharov. Oodatud on kõik praegused ja uued liikmed, sealhulgas ka toetajaliikmed. Info tel 5566 8553.

Lembit Hiiesalu

Karksi Vallahooldus sai uue juhi

Katrin Sepp.

Olen sündinud 1984. aastal Tallinnas, kuid kasvanud väikeses Koeru alevikus Järva- maal ja käinud Koeru Keskkoolis. Peale keskkooli lõpetamist omandasin Rápina Aianduskoolis maastikuehitaja eriala. Kaks ja pool aastat õppetööd andis lisaks teoreetilistele teadmistele kaasa ka märkimisväärse praktikakogemuse.

Kohe peale Aianduskooli lõpetamist alustasin erialast tööd Tallinnas asunud erafirmas OÜ Kaunimad Aiad. Kolm ja pool aastat kestnud töösuhte lõpetas terve kollektiivi koondamine. Kuna peale töökohta ei sidunud mind Tallinnaga miskit enam, siis sai vas-

tu võetud otsus sealt ära kolida.

2010. aasta algusest olen elanud Viljandis. Mulle meeldib selle linna suurus – täpselt paras. Tahtmise korral saab igale poole jalgsi ning samas on Viljandi piisavalt suur, et pakkuda vaheldusrikast ja kena elukeskkonda.

Sama aasta lõpus kandideerisin haljastaja töökohale Karksi Vallahoolduses. Kuigi teadsin, et sellele kohale otsiti vaid ajutist asendajat, olin väga õnnelik, kui osutusin valituks ja sain jätkata tööd oma erialal. Sellest ajast peale on mul olnud privileeg teha tööd, mis mulle meeldib ning teha seda koos parimate võimalike kaaslastega. Hästi toimiv, hea huumorisooniga, kohati lausa ma-

KULTUURIKALENDER

KARKSI VALLA KULTUURIKESKUS

R 02.05		II korruse fuajees Läti fotograafide fotonäitus. Näituse avamine 17.05 kell 16.00, jääb avatuks kuni 31.05
R 02.05		Sinises saalis Karksi-Nuia Lasteaia mudilaste tööde näitus. Näitus jääb avatuks kuni 31.05
L 03.05	18.00	Taidlejate kevadkontsert, tantsuõhtu ansambliga KÜLAMEES. Vaheaegadel esinevad taidluskollektiivid liikumisaastale pühendatud tantsunumbritega. Pilet 5 € / esinejatele prii
R 09.05	10.00	OÜ Silmaröömu nägemiskontroll ja prillide müük
R 09.05	17.00	Höbeniidi klubi õhtu. Ansambel HÖBENIIT 30
L 10.05	10.00	Müük: riided, sukad, sokid
L 10.05	16.00	Teatripäev: etendused „(Kas) Selline on elu“ August Kitzbergi nim. Gümnaasiumi Teatristuudio (juhendaja-lavastaja Mikk Kask) ja Doris Kareva / Jürgen Rooste „Elu tants“, Karksi Valla Kultuurikeskuse Noorteteater „O“, lavastaja Silvia Soro, abilavastajad Mikk Kask ja Birgit Kruuse
P 11.05	12.00	Emadepäeva tähistamine. Vallavanema vastuvõtt uutele vallakodanikele
E 12.05	18.00	Karksi-Nuia Muusikakooli kevadkontsert
K 14.05	15.00	Vitalfleksi konverents
L 17.05	10.00	Ruhja päev Karksi-Nuias, kevadlaul
	13.00	Päeva avamine, kontsert Ruhja kultuurimaja isetegevuslastelt
	18.00	Ruhja taidluskollektiivide kontsert suures saalis
	19.30	Sõprusõhtu. Tantsuks ansambel C-Duur
P 18.05	16.00	Ivi-Heljo Harju austamisõhtu
K 21.05	16.00	Puuetega inimeste infopäev
L 24.05	11.00	Laulukonkurss: Mulgi laulumuudilane
L 24.05	14.00	Mulgi oma ülikool
P 25.05	09.00	Euroopa Parlamendi valimised
P 01.06	12.00	Lastekaitsepäeva tähistamine. Piip ja Tuut lasteteatrit etendus „Piip ja Tuut kontserdil“, kontsert, näomaalingud, üllatused jne
E 02.06		II korruse fuajees näitus: Marnek Tugevus „Fotograafia minu igapäeva osana“, sinises saalis näitus „Viljandlased Jaan Rieti fotodel“. Näitused jäävad avatuks kuni 30.06

KARKSI-NUIA NOORTEKESKUS

R 09.05	15.00	Võidutantsimise võistlus „Just dance“ 1.–4. klass
	17.00	Võidutantsimise võistlus „Just dance“ 5.–7. klass. Tule ise ja kutsu sõber kaasa, eelnev tantsukogemus pole vajalik. Parimatele auhinnad! (Ilusa ilma korral toimub üritus väljas). Palun eelnevalt registreerida kohapeal või telefonil 524 9885
K 14.05	14.00–16.00	Joonistusvõistlus „Minu kodu“. Oodatud on kõik lapsed. Tublimatele auhinnad!

NB! Alates 14. aprillist kuni 30. juunini on Noortekeskus avatud esmaspäeval ja reedel kell 12.00–19.00 ja teisipäevast neljapäevani 12.00–20.00

KARKSI KÜLAMAJA

L 10.05	13.00	Tähistame emadepäeva. Külas on Valli ja Sulev Helin
P 18.05	16.00	Teatritendus „Aapeli Önnistatud Hullumeelus“ MTÜ Karakteri esituses. Pilet eelmüügist 15. maini 4 €, kohapeal 5 €
R 23.05	20.00	Peoõhtu. Tantsuga suvesse saadab Raen Väikene. Pilet eelmüügist 6 €, kohapeal 8 €

LILLI KÜLAMAJA

L 03.05	18.00	Kultuurikeskuse Kevadpeol esinemine
R 09.05	12.00	Emadepäeva tähistamine
P 25.05		Lõuna-Eesti memme-taadi peol esinemine

TUHALAANE KÜLAMAJA

L 03.05	10.00	Teeme Ära talgud. Ehitame Tuhalaane Rahvamaja ning koristame küla.
K 07.05	11.00	Tupperware köögitud
L 17.05	18.00	Emadepäevale pühendatud teatritendus „Aapeli önnistatud hullumeelus“. Pilet eelmüügist 4 €, etenduse päeval 5 €
L 31.05	12.00	Lastekaitsepäeva teehommik

SUDISTE KÜLAMAJA

T 13.05	15.00	Külalaste märgistamine kaardile
R 16.05	16.00	Perede matk Mäekülla
T 20.05	15.00	Külalaste märgistamine kaardile
P 01.06	12.00	Lastekaitsepäeva tähistamine

MURI KÜLA

L 10.05	10.00	Tuleme kokku muinasküla tähise juurde koristustalguteks. Võta kaasa reha! Pärast sööme Kangru taluüel pannkooki ja tähistame ühtlasi emadepäeva.
---------	-------	--

KARKSI-NUIA LASTEAED

02.05–01.06		Laste tööde näitus kultuurikeskuses
T 06.05	16.00	Tibude emadepäevapidu
	17.00	Mõmmide emadepäevapidu
K 07.05	09.00	Fotograaf lasteaias
	16.00	Kiisude emadepäevapidu
	17.00	Oravate emadepäevapidu
N 08.05	16.00	Piilude emadepäevapidu
	17.00	Jänkude emadepäevapidu
K 14.05	08.30	Kooliminejate liikumispäev Viljandis
R 30.05	16.00	Lõpupidu

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

N 15.05	15.00	Laste tegelustuba: teeme korkidest loomi
Näitused		
02.–30.05		Ukraina kirjasõnas
02.–30.05		Loe neid, saad targaks!

niakaalselt töökas meeskond oli peamiseks põhjuseks, miks jäin edasi heakorratöötajaks. Samadel põhjustel otsustasin kandideerida ka vallahoolduse juhataja konkursil.

Uue juhatajana tahaksin hoida ja võimalusel arendada seda taset, milleni on jõutud kuue tegutemisaastaga. Pean silmas eelkõige haljastust ja heakorra üldist seisundit. Korrapärase niitmise ja igapäevase prahikoristusega teeb Karksi-Nuia linn suvisel hooajal silmad ette nii mõnelegi omavalitsusele. Igaks suveks on välja mõeldud väikesed uuendused ka suvelilled istutamise osas. Ka selles mõttes eristub Karksi-Nuia teistest linnadest, igal aastal on uued kompositsioonid ja lahendused.

Alati on võimalusi arenguks ja edasiminekiks. Olen enda jaoks ära märkinud mõned kitsaskohad ja puudujäägid, millele tuleks rohkem tähelepanu pöörata. Veidike suuremat ja põhjalikumalt uuendust ootab linna keskvaljak. Siin on palju mõtlemissainet, eelkõige soovide ja vajaduste, hiljem muidugi ka teostuse osas.

Mulle on algusest peale meeldinud Karksi valla inimeste visadus ja leidlikkus. Ehkki geograafilises mõttes ääremaa, ei lasta sellel oma olemust määrata ja osatakse mõelda suurelt.

Loodan, et minupoolne panus Karksi valla arengusse vastab mulle pandud ootustele.

Katrin Sepp

